

Лежетьокова В. Г.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри світової економіки,
Державний торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна*
Анпілогова І. С.
*студентка,
Державний торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-431-6-39>

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З ЄС

Актуальність теми в тому, що міжнародна торгівля є ключовим чинником економічного зростання та інтеграції, особливо після кризи COVID-19. Інтеграція України до європейського ринку через Угоду про асоціацію та ПВЗВТ сприяє її економічному розвитку та зміцненню міжнародних торгових зв'язків.

У 2019 році світовий експорт товарів і послуг досяг рекордної позначки у 18,1 трильйона євро. Однак, через кризу COVID-19, обсяг експорту впав до 15,9 трильйона євро у 2020 році, що означає зниження на 12,1% в поточних цінах. У наступні два роки експорт відновився, зростаючи на 21% у 2021 році та на 25,8% у 2022 році, досягнувши нового рекорду у 24,2 трильйона євро.

Найвищі показники обсягів торгівлі товарами та послугами зафіксовані у найбільших економіках. У 2023 році ЄС експортував 4 трильйона євро товарів і послуг, перевищивши всі окремі країни, а також досяг найвищого рівня імпорту – 3,61 трильйона євро, обігнавши Сполучені Штати, які імпортували 3,57 трильйона євро [1].

Найбільше позитивне сальдо міжнародної торгівлі товарами та послугами зафіксовано в ЄС на рівні 389 мільярдів євро у 2023 році, а Китай на другому місці з 357 мільярдами євро, а на третьому – Сінгапуром з 173 мільярдами євро. У той же час, найбільший дефіцит спостерігався у США, який становив 726 мільярдів євро; це значно перевищує дефіцити інших провідних світових економік, таких як Індія (80 мільярдів євро) і Японія (64 мільярди євро) [1].

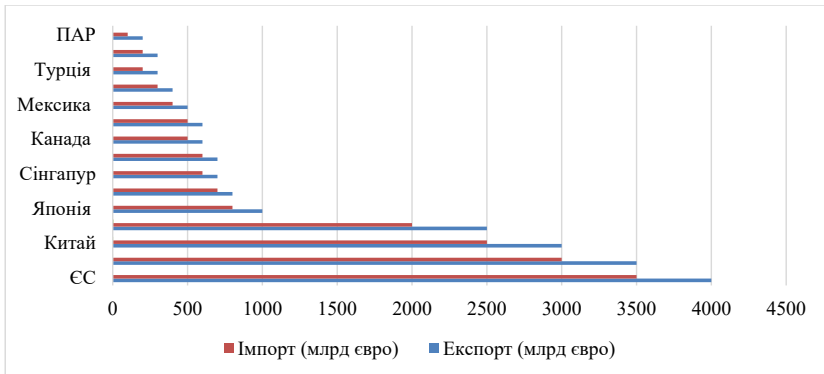

Рис. 1. Обсяг міжнародної торгівлі товарами та послугами, фрагментарно по країнах, 2023 р.

Джерело: [1]

Європейський Союз є незмінним лідером світової торгівлі. Він не лише створив всередині своїх кордонів єдиний ринок, усунувши бар'єри для вільного обміну товарами та послугами між державами-членами, але й активно заохочує міжнародну торгівлю. За даними 2021 року, ЄС забезпечував 15% світового експорту та 14% імпорту, поступаючись лише США та Китаю. Такий значний внесок свідчить про його вирішальну роль у формуванні глобальних економічних процесів [2].

Незважаючи на значну економічну міць, Європейський Союз у 2022 році зіткнувся з безпрецедентним викликом: різке зростання цін на енергоносії, спричинене геополітичними подіями, призвело до рекордного торговельного дефіциту в 432 мільярди євро. Цей дефіцит був найбільшим за всю історію ЄС та свідчив про значну залежність європейської економіки від імпорту енергоресурсів. Проте, вдалося досягти позитивних змін: завдяки вжитим заходам, спрямованим на диверсифікацію постачальників енергії та підвищення енергоефективності, дефіцит поступово скорочувався, склавши лише 2 мільярди євро у першому кварталі 2023 року. Незважаючи на ці труднощі, США залишалися основним ринком збуту для європейських товарів (20% експорту), а Китай – основним постачальником товарів до ЄС (9% імпорту) [2].

Угода про асоціацію та ПВЗВТ стимулюють торгівлю між ЄС та Україною через зниження митних тарифів і адаптацію українського законодавства до європейських стандартів. Україна приводить своє

законодавство у відповідність до норм ЄС у сферах промислової та агропродовольчої продукції, конкуренції, митного регулювання, державних закупівель тощо [3].

У 2023 році Європейський Союз став найбільшим торговим партнером України, на який припадало 56% української торгівлі товарами. Україна, в свою чергу, була 16-м найбільшим торговим партнером ЄС, з часткою 1,2% у загальному обсязі торгівлі ЄС. Загальний обсяг торгівлі між ЄС та Україною досяг 61,9 мільярда євро, що більше ніж удвічі з моменту набуття чинності ПВЗВТ у 2016 році.

Імпорт ЄС з України склав 22,8 мільярда євро, основними товарами були зернові (21,9% експорту), жири та олії (9,2%), руди (8,3%), насіння олійних культур (8,2%) і сталь (7,9%). Україна залишалася третім за величиною постачальником агропродовольчої продукції в ЄС.

Експорт ЄС в Україну у 2023 році становив 39,1 мільярда євро, з основними товарами: мінеральне паливо (16,6%), автомобілі (9,9%), машини (9,1%), електричні пристрої (8,9%) і зброя (4,3%) [3]

Рис. 2. Структура зовнішньої торгівлі України з ЄС у 2023 р.

Джерело: [3]

У висновку, міжнародна торгівля залишається ключовою для світової економіки, незважаючи на виклики COVID-19 та геополітичні події. ЄС продовжує бути лідером торгівлі, а Україна через Угоду про асоціацію та ПВЗВТ активно інтегрується до європейського ринку. Значний експорт агропродовольчої продукції з України до ЄС та імпорт європейських товарів підтверджує взаємовигідність співпраці, що сприяє стабільності та зростанню української економіки.

Література:

1. Eurostat. World trade in goods and services – an overview. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=World_trade_in_goods_and_services_-_an_overview
2. European Parliament. Benefits of economic globalisation in EU: Facts and figures. URL: <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20190603STO53520/benefits-of-economic-globalisation-in-eu-facts-and-figures>
3. European Commission. Ukraine and the EU's trade relations. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-andregions/ukraine_en#:~:text=Ukraine%20is%20the%20EU's%2016,of%20the%20DCFTA%20in%202016